

שם הפרוייקט :	אפרסמון
שם התכנית :	בחינת זני אפרסמון בתנאי גליל עליון ודרום רמה"ג
החוקר האחראי :	הדר כהן
טכנאית :	גלית רדל

המטרה

בחינה ובדיקת גידול זני אפרסמון שונים בתנאי הרי הגליל, עמק החולה ודרום רמת הגולן, וזאת כדי לברר התכנות גידול מסחרי של גידול זה באזורים השונים.

רקע ותאור הבעיה

בישראל הזן הנפוץ ודומיננטי באופן מוחלט הוא ה"טריומף". בעשרים שלושים שנים אחרונות ניסו מס' טיפוסים, בעיקר מזן ה"פויו", אך לא נמצא בהם יתרון משמעותי על פני ה"טריומף". יש חשיבות, אם כן, למצוא זנים או טיפוסים אחרים בעלי תכונות אחרות מהטריומף כמועד הבשלה, פוריות, אופי גוון, יכולת איסום, עמידות בעקות, עמידות יחסית למזיקים וכו', שתאפשר גידול באזורים אחרים ממישור החוף ותאפשר רווח גבוה ויציב יותר תוך איפשר הרחבת השווקים.

חומרים ושיטות

הקמת חלקה מסודרת בכל חווה (מתיתיהו, חוות המטעים בעמק החולה ואבני איתן), ובה 11 זנים שונים, שהינם זנים מהאוסף שהביא ד"ר זילכה מסין ויפן וכמובן בחינה של הטריומף – זן הגידול הדומיננטי בארץ. השתילים ינטעו על כנת וירג'ינאנה. מכל זן ניטעו כ- 7-10 עצים. החלקות יטופלו באופן המיטבי ויבחנו פרמטרים שונים שמהם נלמד על התכנות גידול מסחרי באזור.

הזנים הנבחרים באתרים השונים

1. טריומף.	7. 117.
2. 123.	8. 121.
3. איצ'יקאקי ג'ירו.	9. 181.
4. מקווה ג'ירו.	10. 32.
5. ג'ירו.	11. שינשו.
6. RB.	

בשנת 2009 הושלמו כל החלקות בעומד מלא של שתילים והרכבות, ומשנה זו נוכל לקבל כבר כמה עשרות פירות מכל זן, וכך נתחיל ללמוד על תכונות הזנים והפרי.

המדדים שניבדקו

1. מועדי התעוררות.
2. מועדי פריחה.
3. כניסה לפוריות.
4. פוריות.
5. התפלגות גודל פרי.
6. סירוגיות.
7. איכות פרי פנימית וחיזונית – צבע, טעם, % סוכר, ארומה וכו'.
8. מועד הבשלה.
9. רגישות למזיקים ומחלות.
10. עצמת צימוח - חשיבות להמלצה למרווחי נטיעה, אופן הגיזום וצורת העיצוב.

תוצאות

התפתחות העצים בחוות מתיתיהו ואבני איתן לא איפשרו כניסה לניבה משמעותית שממנה ניתן להוציא נתונים על פירות הטיפוסים השונים. כל נתוני הפרי על הזנים השונים, אם כך, הוצאו מחוות המטעים בחולה.

הזן	שיא פריחה	מועד קטיף	צבע	קוטר פרי במ"מ	משקל פרי ממוצע בגרם	גודל פרי וצורה - תיאור	קושיות (ליברו) (ת)	כ.מ.מ (%)	לאחר 4 ימי מדף	הערות
117	25.4	19.9	כתום - 7	71	147	בינוני- גדול מרובע פחוס פיטם שפיצי	8.7	22.3		עפיץ מאד
123		19.9	כתום - 7	61	104	קטן, קוני פיטם בולט	10.8	23.2		עפיץ מאד
שינשיו	24.4	19.9	צהוב - 4	74	178	גדול, עגול	14.6	15.3	מוצק	ללא עפיצות טעים מאד
שינשיו		27.10	כתום - 7	89	291	גדול מאד	10.5	24.4	מוצק	יפה וטעים מאד
איצ'יקקי ג'ירו	29.4	27.10	צהוב - כתום 5	73	144	בינוני גדול עגול פחוס	12.3	19.2		ללא עפיצות, טעים
ג'ירו	30.4	27.10	צהוב - 4	68	124	קטן, עגול פחוס	16.7	16.6	מוצק	ללא עפיצות, לא עסיסי - יבש
רוחה בריליאנטה	25.4	15.11	צהוב - כתום 5	80	280	ענק, קוני מאורך	8.5	21.5	מעט רך	פורה, עפיץ מאד
מיאקה ג'ירו	29.4	27.10	צהוב - כתום 5	71	136	בינוני גדול, עגול פחוס	16.3	17.5	מוצק	ללא עפיצות, טעים
מיאקה ג'ירו		15.11	כתום - 7	72	146	בינוני גדול, עגול פחוס	13.7	18.7		יבול טוב
181	29.4	27.10	צהוב - 4	70	142	בינוני גדול, עגול	15	27.3	מוצק	הרבה "בובות"
טריומף	26.4	16.12	צהוב - כתום 5	78	200	גדול מרובע	10	21.8	מוצק	

הערות לטבלה:

1. נלקחו פירות מיצגים לבדיקות.
2. דרגות הצבע הם עפ"י אינדקס מקובל מפרוטוקול הגידול.
3. משני טיפוסים לא היו מספיק פירות שניתן היה ללמוד מהם משהו השנה.

סיכום

1. אלו הם תוצאות ראשוניות בלבד, מאתר אחד בלבד.
2. מוקדם כרגע להעריך פוריות, נדרשות עוד 2-3 עונות עם מעקב מסודר לשם כך.
3. ה"שינשיו" בולט מאד באיכות הפרי, גודלו, צורתו וטעמו. הוא מענין גם מהסיבה שהוא הקדים מאד (בכחודש וחצי ואף יותר מהטריומף), וזאת באופן ספונטני ללא טיפולי הקדמה.
4. ה"רוחה בריליאנטה" בלט מאד בפוריותו (בעונה זו) ובגודל הפרי.
5. הזנים היפנים בעלי עצמת צימוח נמוכה, ומתאימים לנטיעה במרווחי נטיעה קטנים.